

**ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครู
ในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1**

The Correlation between the internal supervision of the administrators and the
teaching behaviors of the teacher's in educational opportunity expansion school
under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1

จิรสุดา สุพันธนา

Jirisuda Supantana

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

e-mail : salamander_g2@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารและพฤติกรรมการสอนของครู
ในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1
และความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูในกลุ่มโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ
ศึกษาวิจัย ได้แก่ บุคลากรครูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 จำนวน 216 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่า
ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. บุคลากรครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารและพฤติกรรมการสอนของครูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2. การนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การนิเทศภายใน, พฤติกรรมการสอนของครู, ความสัมพันธ์

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the internal supervision of the administrators, and the teaching behavior of the teachers in educational opportunity expansion school under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1, and the correlation between the internal supervision of the administrators and the teaching behavior of the teachers in educational opportunity expansion school under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1. The sample were 216 teachers in educational opportunity expansion school under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1. Collection of data was by questionnaire which was 0.97reliability. Analyzing of data Statistical methods used to was by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Pearson Product Moment Correlation.

The results of this research were as follow :

1. The samples teachers opinion about the internal supervision of the administrators, and the teaching behavior of the teachers in educational opportunity expansion school under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1 were at the modurate level.

2. The correlation between the internal supervision of the administrators and the teaching behavior of the teachers in educational opportunity expansion school under the Office of Nonthaburi Primary Educational Service Area 1 were .01 positive correlation.

Keywords : Internal Supervision, Teaching Behavior of Teacher, Correlation

บทนำ

โลกยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง จึงทำให้ทุกประเทศทั่วโลกจะต้องเรียนรู้และพัฒนาประเทศให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ถือว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาคือ คน หรือคุณภาพของคนในประเทศ จึงส่งผลให้ประเทศไทยได้ปฏิรูปสังคมไทยทั้งระบบรวมถึงการปฏิรูปการศึกษา ดังนั้น การบริหารจัดการศึกษาจึงต้องเน้นย้ำในเรื่องของการพัฒนาพลเมืองในทุกด้าน เพื่อให้การบริหารการศึกษามีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลสูงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ด้วยสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในทุกๆด้าน ประกอบกับงานด้านการศึกษาที่มีความเจริญก้าวหน้าไปมาก มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านหลักสูตรความรู้ในสาขาวิชาการต่างๆ รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู จำเป็นต้องพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้น สิ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้มีการพัฒนา ก็คือการนิเทศทางการศึกษานิเทศเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มุ่งปรับปรุงกระบวนการสอน กระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน และส่งเสริมพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องที่ส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการพัฒนาพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนต้องอาศัยวิธีการ

หลากหลายวิธี และวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเหลือครูให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเอง พัฒนางานการจัดการเรียนการสอนในวิชาซีพของตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียนคือ การนิเทศการสอน ซึ่งอาจเป็นวิธีการนิเทศรายบุคคลหรือวิธีการนิเทศรายกลุ่มที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครูโดยใช้เทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลาย เน้นความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียนในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (วัชรวิภา เล่าเรียนดี, 2554 : 150)

นโยบายทางการศึกษามีการปรับเปลี่ยนพัฒนาอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งทำให้ครู ผู้ซึ่งต้องปฏิบัติตามนโยบายเหล่านั้น ปรับเปลี่ยนตามไม่ทัน หรือเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไม่ตรงกับความต้องการของผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่ และกระทรวงศึกษาธิการ

จากความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศ สะท้อนให้เห็นว่า สถานศึกษาคงจะมีการพัฒนาศักยภาพขององค์กร โดยมีผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และเข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูภายในสถานศึกษาด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการนิเทศภายในของผู้บริหาร และพฤติกรรมการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลไปยังผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหาร และพฤติกรรมการสอนของครูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครู ในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1

สมมุติฐานการวิจัย

การนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครู ในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครู โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดการนิเทศภายในของ แฮร์ริส (Harris) 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การประเมินสภาพการทำงาน 2) การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา 3) การออกแบบวิธีการทำงาน 4) การจัดสรรทรัพยากร 5) การประสานงาน 6) การอำนวยความสะดวก สำหรับพฤติกรรมการสอนของครู ผู้วิจัยได้ใช้พฤติกรรมการสอนของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาซีพครู พ.ศ. 2556 (ปรับปรุงเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2556) โดยแบ่งเป็นมาตรฐานทั้งหมด 12 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติ

กิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ให้เต็มตามศักยภาพ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดย

เน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรที่ 1

ตัวแปรที่ 2

- การนิเทศภายใน**
- 1) การประเมินสภาพการทำงาน
 - 2) การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
 - 3) การออกแบบวิธีการทำงาน
 - 4) การจัดสรรทรัพยากร
 - 5) การประสานงาน
 - 6) การอำนวยความสะดวก

- พฤติกรรมการสอนของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2556**
- 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ
 - 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน
 - 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
 - 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง
 - 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
 - 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
 - 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีระบบ
 - 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
 - 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
 - 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน
 - 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
 - 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

การดำเนินการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรครูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ทั้งหมด 8 โรงเรียน จำนวน 468 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (อ้างถึงใน สุทนต์ ศรีไสย, 2551: 53) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 216 คน และผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ ปฏิบัติงานและประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการ นิเทศภายในของผู้บริหารใน 6 ขั้นตอน มีลักษณะ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และ น้อย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมการสอนของครู จำนวน 12 มาตรฐาน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาความถี่และ ค่าร้อยละ

2. การนิเทศภายในของผู้บริหาร และ พฤติกรรมการสอนของครู วิเคราะห์โดยการหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ การพิจารณาค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.00 หมายถึง มีความคิดเห็น ต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความคิดเห็น ต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความคิดเห็น ต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายใน ของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครู วิเคราะห์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีการศึกษา ระดับปริญญาตรี เป็นครูผู้สอน และมีประสบการณ์ใน การทำงาน 11-15 ปี

2. การนิเทศภายในของผู้บริหารของกลุ่ม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ตาม ความคิดเห็นของบุคลากรครูโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรครูที่มีต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การนิเทศภายในของผู้บริหาร	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. การประเมินสภาพการทำงาน (X_1)	2.40	0.47	ปานกลาง
2. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (X_2)	2.41	0.44	ปานกลาง
3. การออกแบบวิธีทำงาน (X_3)	2.36	0.44	ปานกลาง
4. การจัดสรรทรัพยากร (X_4)	2.27	0.35	ปานกลาง
5. การประสานงาน (X_5)	2.31	0.44	ปานกลาง
6. การอำนวยความสะดวก (X_6)	2.32	0.42	ปานกลาง
รวม (X_t)	2.35	0.22	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า บุคลากรครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

3. พฤติกรรมการสอนของครูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของบุคลากรครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรครูที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครู ในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

พฤติกรรมการสอนของครู	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ (Y_1)	2.36	0.49	ปานกลาง
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน (Y_2)	2.38	0.60	ปานกลาง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของบุคลากรครูที่มีต่อพฤติกรรม การสอนของครู ในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 โดยรวมและรายด้าน (ต่อ)

พฤติกรรมการสอนของครู	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y_3)	2.38	0.56	ปานกลาง
4. พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง (Y_4)	2.40	0.49	ปานกลาง
5. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y_5)	2.35	0.35	ปานกลาง
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ ผู้เรียน (Y_6)	2.35	0.55	ปานกลาง
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่าง มีระบบ (Y_7)	2.38	0.38	ปานกลาง
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (Y_8)	2.47	0.50	ปานกลาง
9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y_9)	2.25	0.53	ปานกลาง
10. ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน (Y_{10})	2.39	0.39	ปานกลาง
11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y_{11})	2.37	0.51	ปานกลาง
12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (Y_{12})	2.39	0.35	ปานกลาง
รวม (Y_i)	2.36	0.20	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า บุคลากรครูที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรม การสอนของครู ในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ใน ระดับปานกลาง

4. การนิเทศภายในของผู้บริหารกับ พฤติกรรม การสอนของครูในกลุ่มโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 มีความ สัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครู
ในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา
นนทบุรี เขต 1

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X _t
Y ₁	.848**	.438**	.141*	-.096	.164*	.319**	.508**
Y ₂	.358**	.510**	-.084	-.100	.123	.296**	.372**
Y ₃	-.405**	.556**	.288**	-.027	.025	-.019	.413**
Y ₄	.289**	.206**	.778**	-.038	-.027	-.132	.361**
Y ₅	.100	.055	.350**	.464**	.038	-.176**	.246**
Y ₆	.102	-.135*	.162*	.460**	.308**	.008	.267**
Y ₇	.175**	.036	-.016	.156	.619**	.489**	.464**
Y ₈	.017	.052	.040	-.036	.157*	.288**	.168*
Y ₉	-.207**	.144*	-.109	.045	-.037	-.013	-.064
Y ₁₀	.083	.035	-.115	.178**	-.049	.001	.035
Y ₁₁	.056	.102	.169*	-.096	-.088	-.148*	.008
Y ₁₂	-.114	-.061	-.223**	-.064	-.043	.066	-.143*
Y _t	.540**	.467**	.352**	.196**	.392**	.320**	.736**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครู ในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

1. การประเมินสภาพการทำงาน (X₁) กับมาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับ

การพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ (Y₁) มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน (Y₂) มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน (Y₂) มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y₃) มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง (Y₄) มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (Y₇) มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นใน

สถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y_9) และการนิเทศภายในของผู้บริหาร (Y_1) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การจัดลำดับความสำคัญของปัญญา (X_2) กับมาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ (Y_1) มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน (Y_2) มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y_3) มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง (Y_4) และการนิเทศภายในของผู้บริหาร (Y_1) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของปัญญา (X_2) กับมาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (Y_6) และ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y_9) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การออกแบบวิธีทำงาน (X_3) กับมาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y_3) มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง (Y_4) มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y_5) มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (Y_{12}) และการนิเทศภายในของผู้บริหาร (Y_1) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการออกแบบวิธีทำงาน (X_3) กับมาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ (Y_1) มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

(Y_6) มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y_{11}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การจัดสรรทรัพยากร (X_4) กับมาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y_5) มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (Y_6) มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน (Y_{10}) และการนิเทศภายในของผู้บริหาร (Y_1) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การประสานงาน (X_5) กับมาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (Y_6) มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (Y_7) และการนิเทศภายในของผู้บริหาร (Y_1) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการประสานงาน (X_5) กับมาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ (Y_1) และมาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (Y_8) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. การอำนวยความสะดวก (X_6) กับมาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ (Y_1) มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน (Y_2) มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y_5) มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (Y_7) มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (Y_8) และการนิเทศ

ภายในของผู้บริหาร (Y_1) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการอำนาจ (X_6) กับมาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y_{11}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การนิเทศภายในของผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญทางด้านการบริหารมากกว่าการปฏิบัติหน้าที่การนิเทศภายใน ทั้งที่งานของผู้บริหารจะต้องประกอบไปด้วยงานบริหารและงานนิเทศ สัมฤทธิ์ผลของงานจะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อ ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติงานทั้งงานบริหารและงานนิเทศควบคู่กันไป ซึ่งยังมีผู้บริหารไม่น้อยที่ขาดความรู้เรื่องการนิเทศภายใน (สังข์ อูทรานันท์, 2530) จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การนิเทศภายในของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้การมีภารกิจมากจนเกินไปของผู้บริหารและขาดการสนับสนุนของต้นสังกัด รวมทั้งมีปัญหาคืออื่น ๆ จึงทำให้การนิเทศภายในอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนันทา เทพพิทักษ์ (2548 : บทคัดย่อ) ที่วิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของโรงเรียนภาษาอนุสรณ์ บางแค พบว่าการนิเทศภายในของโรงเรียนภาษาอนุสรณ์บางแค มีการปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. พฤติกรรมการสอนของครูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเขตพื้นที่การ

ศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่มีการระบุมตรฐานการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน แต่ในปัจจุบันแม้ครูสภาจะมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อให้ครูใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในหน้าที่แล้วก็ตาม แต่ไม่ปรากฏว่าส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามเกณฑ์ดังกล่าวอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ยังมีการกำหนดให้ครูจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายซึ่งแนวทางในการปฏิบัติจึงหลากหลายตามไปด้วย ประกอบกับครูผู้สอนส่วนใหญ่มักได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่อื่นนอกเหนือจากการสอน เช่น เตรียมการประเมินคุณภาพของโรงเรียนทั้งภายในและภายนอกเกือบตลอดทั้งปี จึงเป็นเหตุให้ครูปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูได้ไม่เต็มที่ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมเกียรติ ศรีสุขใส (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกโดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แต่ละด้านพบว่า ด้านการประเมินสภาพการทำงาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูในด้านปฏิบัติ

กิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และการนิเทศภายในของผู้บริหาร สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ด้านการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูในด้านปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริงและการนิเทศภายในของผู้บริหารมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูในด้าน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียนและร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ด้านการออกแบบวิธีทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูในด้านมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ และการนิเทศภายในของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 การออกแบบวิธีทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของ

ครูในด้านปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05

ด้านการจัดสรรทรัพยากรมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูในด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ ในชุมชน และการนิเทศภายในของผู้บริหาร มีสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ด้านการประสานงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูในด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบและการนิเทศภายในของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 การประสานงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูในด้านปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการอำนวยความสะดวกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูในด้านปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและการนิเทศภายในของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การอำนวยความสะดวกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูในด้าน แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มีสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาระหน้าที่ของครูในปัจจุบันมีอย่างมากมาย ไม่ใช่เฉพาะงานสอนซึ่งเป็นงานประจำเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษาอีก จึงทำให้ครูไม่มีเวลามากพอที่จะพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และไม่ค่อยมีโอกาสหรือไม่มีเวลาในการไปขอความร่วมมือจากบุคคลอื่นมาพัฒนาผู้เรียนได้ ส่วนด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนานั้น เนื่องจากเวลาส่วนใหญ่หมดไปกับกิจกรรมต่างๆ มากมาย ทำให้สูญเสียเวลาเรียน ครูจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อให้ทันกับเวลา จึงไม่มีเวลาเพียงพอที่จะนำข้อมูลข่าวสารต่างๆ มาสอดแทรกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานนทบุรี เขต 1 ควรสร้างความตระหนักให้โรงเรียนเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในหน่วยงานที่ถูกต้องตามหลักการนิเทศการศึกษา ด้วยการจัดประชุม อบรม สัมมนาให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียน

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานนทบุรีเขต 1 ควรจัดทำคู่มือปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนที่โรงเรียนสามารถนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียน โดยจัดส่งให้แก่โรงเรียนทุกโรงเรียนอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยศึกษาต่อเฉพาะด้านเกี่ยวกับกระบวนการศึกษาเพื่อให้นำมาใช้ในการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ด้านการนิเทศภายในแก่ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างทั่วถึง

2.3 ผู้บริหารควรพิจารณาและสนับสนุนการจัดสรรภาระงานให้แก่ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนอย่างเหมาะสม เพื่อให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนสามารถดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.4 บุคลากรครูภายในโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศควรปรึกษาร่วมกันกำหนดช่วงเวลา การนิเทศที่เหมาะสมตามความพร้อมของตนเอง เพื่อให้เกิดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเรื่องเจตคติของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา

2. ควรทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2554). **รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด.** พิมพ์ครั้งที่ 7. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุทนต์ ศรีไสย์. (2551). **สถิติประยุกต์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สงัด อุทรานันท์. (2530). **การนิเทศ การศึกษา : หลักการ ทฤษฎีและการปฏิบัติ.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : มิตรสยาม.

- สมเกียรติ ศรีสุขใส. (2542). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการทำงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครูกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี.** วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุนันทา เทพพิทักษ์. (2548). **การนิเทศภายในโรงเรียนภาษานุสรณ์ บางแค. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.**